Leto XXIII., št. 224 Ljubljana, sreda 6. oktobra 1943 Prelz — Cena — Prezzo: cent. 50

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-22 do 31-26

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42

Računi: za ljubljansko pokrajino pri poštnočekovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti Corr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka Naročnina znaša mesečno Lir 18.—, za inozemstvo vključno s »Ponedeljskim Jutrom« Lir 36.50.

Uredništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica št. 5. — Telefon štev. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

Insel Cos von deutschen Truppen besetzt

7 Schiffe mit 59.000 Brt. und 1 feindlicher Zerstörer an der nordafrikanischer Küste versenkt

Aus dem Führerhauptquartier, 5. Okt. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Am Kubanbrückenkopf wurden starke Durchbruchsangriffe der Sowjets blutig abgewiesen.

Am mittleren Dnjepr und an einigen Stellen der nördlichen Ostfront scheiterten örtliche Angriffe des Feindes. Dabei kam es besonders im Gebiet der Pripjetmündung und westlich Smolensk zu heftigen Kämpfen, die zum Teil noch andauern.

In Süditalien verstärkte der Feind seinen Druck gegen den Ostabschnitt der Front und landete gleichzeitig bis hinter unserer Front bei Termoli. Stärkere deutsche Kräfte sind zum Gegenangriff angetreten.

Im Anschluss an die Ueberführung sämtlicher auf Sardinien eingesetzter deutscher Truppen nach Corsika wurde nun auch diese Insel befehlsgemäss geräumt und alle Truppen einschliesslich ihrer schweren Waffen, Geschütze, Panzer, Kraftfahrzeuge und allem Gerät auf das Festland übergesetzt. Unter Führung der Generalleutnante Wänger und Etterling, der als letzter mit seinem Stabe die Insel verliess, ist hier im ständigen Kampf gegen nachdrängende Badoglio-truppen, Gaullisten und Amerikaner, und gegen eine starke feindliche Ueberlegenheit zur See und in der Luft erneut eine einzigartige Leistung vollbracht worden. Nicht einmal die Einschiffung unserer letzten Sprengstrupps konnte der Gegner verhindern.

Ebenso wie die unter Führung von Kontreadmiral Mengsten-Bohlken und Kapitän zur See Engelhardt stehende Verbände der Kriegsmarine, die meist mit Kleinschiffsraum die gewaltige Uebersetzleistung vollbrachten, hatten sich Transportverbände der Luftwaffe besonders ausgezeichnet. Die eigenen Verluste bei der gesammten Operation sind äusserst gering.

Am 3. Oktober begann im östlichen Mittelmeer eine Landungsoperation aller Wehrmachtsteile gegen die nördlich Rhodos gelegene Insel Cos. In zweitägigen Kämpfen wurde der Widerstand des Feindes zerschlagen und die Insel besetzt. 600 Mann der britischen Besatzung und 2500 Mann Badoglio - Truppen wurden gefangengenommen, 40 Geschütze, 22 Flugzeuge und ein Schiff erbeutet. Die Säuberung der Insel von letzten zersprengten Teilen des Feindes ist im Gange.

Deutsche Unterseeboote versenkten im Mittelmeer vor der nordafrikanischen Küste aus gesicherten feindlichen Geleitzügen 7 Schiffe mit 59.000 BRT. und einen Zerstörer. Kampffliegerverbände griffen im gleichen Seegebiet einen Geleitzug an und beschädigten nach bischer vorliegenden Meldungen 8 grössere Schiffe schwer.

Feindliche Fliegerverbände unternahmen während des Tages und in der Nacht Terrorangriffe gegen Orte im Rhein - Main - Saargebiet. Besonders schwer wurden die Wohngebiete der Stadt Frankfurt am Main getroffen. Weitere Zerstörungen werden aus Offenbach, Mannheim, Ludwigshafen, Worms und Saarläutern gemeldet. Von Luftverteidigungskräften wurden gestern 41 feindliche Flugzeuge, vorwiegend schwere Bomber abgeschossen.

Die deutsche Luftwaffe führte in der vergangenen Nacht eine Reihe von Einzelangriffen gegen wichtige Objekte in England durch.

An der westfranzösishen Küste kam es in der Nacht zum 4. Oktober zu einem Gefecht zwischen leichten deutschen Seestreitkräften und britischen Zerstörern. Ein feindlicher Zerstörer wurde torpediert und auf einigen anderen zahlreiche Artillerietreffer erzielt. Der deutsche Verband kehrte mit geringen Schäden in seinen Stützpunkt zurück.

Nemške čete so zasedle otok Kos

7 ladij s 59.000 tonami in 1 sovražni rušilec potopljene ob severni afriški obali

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 5. okt. Nemško vrhovno poveljništvo objavlja:

Na kubanskem predmostju so bili krvavo zavrnjeni predrni napadi sovjetskih čet.

Ob srednjem Dnjepru in na nekaterih točkah severnega dela vzhodne fronte so se izjalovili krajevni napadi sovražnika. Pri tem je prišlo zlasti na področju izliva Pripjeta in zapadno od Smolenska do hudih bojev, ki deloma še trajajo.

V južni Italiji je sovražnik ojačil svoj pritisk na vzhodni odsek fronte ter se obenem izkreal tik za našo fronto pri Termoliju. Močnejše nemške sile so nastopile v protinapadu.

V zvezi s prevozom vseh na Sardiniji delujočih nemških čet na Korziko je bil sedaj tudi ta otok na temelju povelja izpraznjen, vse čete pa vključno z njihovim težkim orožjem, topovi, oklopnimi in drugimi avtomobili ter z vsem orodjem, prepeljane na kopnino. Pod vodstvom generalnih poročnikov Wängerja in Etterlinga, ki je s svojim štabom kot zadnji zapustil otok, so se tu nemške v stalnem boju proti pritiskajočim četam badoglijevcev, degaulistov in Američanov ter proti močni sovražnikovi premoči na morju in v zraku znova edinstveno izkazale. Sovražnik ni mogel preprečiti niti ukrcanja naših zadnjih čet, ki so razbijale naprave.

Enako kakor pod vodstvom kontreadmirala Mengsten-Bochlken in kapitana Engelhardta stoječi oddelki vojne mornarice, ki so pretežno z najmanjšimi ladjami izvršili ogromni prevoz, so se posebno odlikovali prevozni oddelki letalstva. Lastne izgube pri celotni operaciji so izredno majhne.

Dne 3. oktobra se je začela v vzhodnem Sredozemlju izkrcevalna operacija vseh delov oboroženih sil proti otoku Kosu, ležečem severno od Rodosa. V dvodnevnih bojih je bil odpor sovražnika razbit in otok zaseden. 600 mož britanske posadke in 2500 mož Badoglijevih čet je bilo ujetih, 40 topov, 22 letal in ena ladja pa je bilo zajetih. Čiščenje otoka zadnjih razpršenih delov sovražnika je v teku.

Nemške podmornice so na Sredozemskem morju pred severno afriško obalo v zavarovanih sovražnih konvojih potopile 7 ladij s skupno 59.000 tonami ter en rušilec. Oddelki bojnih letal so na istem morskem področju napadli konvoj ter po dosedanjih poročilih težko poškodovali 8 večjih ladij.

Sovražni letalski oddelki so podvzeli v teku dneva in noči ustrahovalne napade na kraje v področju Rena, Mene in Saare. Posebno težko so bili prizadeti stanovanjski deli mesta Frankfurt ob Meni. Nadaljnje opustošenje se javlja iz Offenbacha, Mannheima, Ludwigshafna, Wormsa in Saarlauterna. Protiletalska obramba je včeraj sestrela 41 sovražnih letal, po večini težke bombnike.

Nemško letalstvo je izvršilo preteklo noč niz posameznih napadov na važne cilje v Angliji.

Ob zapadni francoski obali je prišlo v noči na 4. oktobra do boja med lahkimi nemškimi pomorskimi bojnimi silami in britanskimi rušilci. En sovražni rušilec je bil torpediran, na nekoliko drugih pa je bilo doseženo mnogo topniških zadetkov. Nemški oddelek se je z neznatno škodo vrnil na svoje oporišče.

Le truppe tedesche hanno occupato l'isola di Cos

7 navi di 59.000 tonn. e 1 cacciatorpediniere nemico affondati presso la costa nordafricana

Dal Quartiere Generale del Führer, 5 ottobre. Il Comado Supremo tedesco comunica:

Sulla testa di ponte del Cuban sono stati sanguinosamente respinti attacchi di infiltrazione sovietici.

Sul N pro centrale e in certi punti del settore settentrionale del fronte orientale sono falliti attacchi nemici locali. Nella zona dello sbocco del Pripiet e ad ovest di Smolensk ebbero luogo gravi combattimenti che in parte sono tuttora in corso.

Nell'Italia meridionale il nemico aumentó la sua pressione nel settore orientale del fronte, sbarcando nello stesso tempo dietro il nostro fronte presso Termoli. Considerevoli forze tedesche sono passate al contrattacco.

In relazione al trasporto in Corsica di tutte le truppe tedesche operanti in Sardegna, anche l'isola di Corsica secondo gli ordini è stata sgombrata e tutte le truppe insieme alle armi pesanti, ai cannoni, ai carri armati e ad altri mezzi motorizzati e attrezzi trasportate sul continente. Al comando dei tenenti generali Wänger ed Etterling, che per ultimo lasciava l'isola con il suo stato maggiore, le truppe tedesche in continuo combattimento contro la pressione delle truppe badogliane, degaulliste ed americane e contro forze nemiche preponderanti sul mare e nell'aria, eseguivano ancora una volta una singolare impresa. Il nemico non riusciva ad impedire lo sbarco nemmeno delle nostre ultime truppe che distruggevano gli impianti.

Anche i reparti di trasporto della Luftwaffe si distinguevano in modo particolare non meno dei reparti della marina da guerra che al comando del contrammiraglio Mengsten-Bohlken e del capitano di marina Engelhardt eseguivano il poderoso trasporto navale in gran parte con piccole imbarcazioni.

Le nostre perdite in tale operazione sono minime.

Il 3 ottobre si iniziava nel Mediterraneo orientale l'operazione di sbarco di tutte le forze armate contro l'isola di Cos, sita a nord di Rodi. In due giorni di combattimento è stata infranta la resistenza nemica ed occupata l'isola. Sono stati catturati 600 uomini del presidio britannico e 2500 uomini delle truppe di Badoglio; il bottino comprende 40 cannoni, 22 aerei e 1 nave. E in corso il rastrellamento delle ultime forze nemiche disperse sull'isola.

Sommergibili tedeschi affondavano nel Mediterraneo 7 navi di complessive 59.000 tonn. e 1 cacciatorpediniere dei convogli nemici protetti dalla costa nordafricana. Reparti di aerei da combattimento attaccavano nello stesso settore marittimo un convoglio, danneggiando secondo le notizie finora pervenute, 8 grandi navi.

Nel corso della giornata e della notte repatrti aerei nemici eseguivano incursioni terroristiche su località del territorio del Reno, del Meno e della Saar. Sono stati particolarmente colpiti rioni abitati di Francoforte sul Meno. Altre devastazioni si annunciano da Offenbach, Mannheim, Ludwigshafen, Worms e Saarlautern. La difesa antiaerea abbatteva ieri 41 aerei nemici, in gran parte grossi bombardieri.

La Luftwaffe eseguiva la notte scorsa parecchie singole incursioni su importanti obiettivi nell'Inghilterra.

La notte sul 4 ottobre, lungo la costa occidentale francese, ebbe luogo un combattimento tra forze leggere da combattimento tedesche e cacciatorpediniere britanniche. Un cacciatorpediniere nemico veniva silurato, parecchi altri venivano gravemente colpiti dall'artiglieria. Il reparto tedesco ritornava con minimi danni alla sua base.

ZAHVALA NEMŠKEMU KMETU

Govora državnega ministra dr. Göbbelsa in državnega kmetskega voditelja Backeja na praznik žetve

Berlin, 4. oktobra 1943.

Zahvalni žetveni dan, ki se je praznoval v nedeljo v vseh nemških okrožjih, je dosegel svoj slovesni višek z nagovorom državnega kmetskega voditelja Backeja in državnega ministra dr. Göbbelsa na veliki prireditvi v berlinski sportni palači, kjer je prebivalstvo glavnega mesta na simboličen način izreklo nemškim kmetom zahvalo vsega nemškega naroda za trdo in požrtvovalno delo pri zagotovitvi prehrane.

Govor Backeja

Državni kmečki voditelj **Backe** je označil ta dan, ki ga nemško prebivalstvo in ves nemški narod že desetič proslavljata, kot praznik in dan ponosa za vse. Ves nemški narod pozna težko delo, muke in skrbi, ki so kakor vse delo v poljedelstvu brez konca in začetka. Na današnji zahvalni žetveni dan gre za to, da dvignemo človeka iz njegove vsakdanjosti, naporov in skrbi in mu razširimo obzorje s pogledom nazaj in naprej.

Odločilno delo narodnega socializma je to, da je povezal vse ljudi v nepremagljivo skupnost in vse moči v veletok moči, ki edini lahko zagotovi bodočnost. Z veseljem in tudi s ponosom lahko gledamo nazaj na preteklo leto. In čeprav ni vreme izpolnilo vseh naših upov, naj današnji dan podžge vse, kakor je to kmečka navada, da bi z isto požrtvovalnostjo šli na novo delo, kajti trajno je srečen le, kdor je marljiv.

Ves nemški narod priznava vaše delo, vi možje, žene, mladeniči in mladenke nemškega kmetskega naroda. Priznava vam vaša dela z velikim zaupanjem, ki ga izkazuje vam in vašemu delu. Vsakdo izmed vas na deželi je že čutil to zaupanje v našo storitev, ki ga čutijo vojaki na bojišču ob zagotovitvi svoje dnevne prehrane, in zaupanje milijonov delovnih mož in žená v oborožitveni industriji, ki morajo imeti prednost v svojem delu za bojišče. In to zaupanje ne temelji le na nezlomljivi volji proizvajanja, ki se je v četrtem vojnem letu tako močno izkazalo, temveč tudi v vašem narodno-socialističnem zadržanju, ki ste ga pokazali pri oddaji svojih živil za zagotovitev prehrane nemškega naroda.

Državni kmetski voditelj Backe je svoj nagovor zaključil z besedami: »Kot Nemci, predvsem pa kot kmetje smemo s polnim zaupanjem gledati v bodočnost prav zato, ker smo pripravljeni, da z vsakim udarcem svojega srca sledimo Führerju do kraja in tam, kjer smo postavljeni, delamo in se neizprosno borimo. Le kdor se za največje boji s poslednjimi napori, bo zmagovalec! Mi hočemo to biti in to tudi bomo!«

Govor ministra dr. Göbbelsa:

Plug in meč, poroka zmage!

Državni minister **dr. Göbbels** je imel nato globoko zasnovan govor, v katerem je sporočil zahvalo Führerja kmetom in delavcem in obravnaval politični in vojaški položaj. Izvajal je med drugim:

»Zbrali smo se tu, da bi predložili narodu obračun o trdem in težkem delu, ki so ga preko leta izvršili nešteti nemški kmetje in kmetice, ki nosijo **odgovornost za vsakdanji kruh** našega delovnega in borečega se naroda. Izkazali so se vredni te odgovornosti in niso razočarali v njih postavljenega zaupanja Führerja in nemškega naroda. Zopet so z neutrudljivo marljivostjo skozi več težkih mesecev dela odvzeli domačim tlom z božjo pomočjo letošnjo žetev, ki zagotavlja tudi za prihodnje vojno leto našo prehrano in s tem uničuje enega izmed glavnih upov naših sovražnikov o izstradanju nemškega naroda. Ali ne deluje kot čudež, da smo ob početku petega vojnega leta v stanju zvišati obrok kruha na mesec za 400 gr na 9600 gr in s tem za 100 višje kakor ob začetku vojne?

Za vse to se moramo zahvaliti predvsem marljivosti in pridnosti nemškega kmetskega prebivalstva, ki je svoje vojne naloge izpolnilo tudi v bistveno težjih okoliščinah. Za to storitev, ki mora biti Evropi v zgled in vzpodbudo, prinašam zahvalo in priznanje Führerja; on ve, da se lahko zanese prav tako na svoje kmete kakor na svoje vojake in delavce. Nemškemu narodu ne bo treba tudi v petem vojnem letu stradati!

Oralo in meč — poroka zmage — kruh in orožje sta nujna pogoja uspešnega vojnega vodstva. Marljivost in požrtvovalnost milijonov mož in žena v nemškem oborožitvenem gospodarstvu, ne moreta nikdar zaustaviti veletoka orožja, ki prihaja v roke naših hrabrih vojakov.

V Nemčiji ni **nobene vojne opozicije**, kajti predvsem stoji na čelu države Führer in ne kak izdajalski kralj; drugič za to ne, ker ni v nemški vojski nobenega vojaka, ki naj stoji visoko ali nizko, ki bi strahopetno podvrženost postavljal nad čast, in tretjič za to ne, ker je nemški narod preveč zrel in izkušen, da bi po bridkem nauku iz novembra 1918 še enkrat nasedel kot dan jasnim lažem svojih sovražnikov. Naše bojišče je lahko pomirjeno. Ono se bori za domovino, ki razume njene žrtve, jih ceni in jih tudi zasluži.

V pregledu političnega in vojaškega položaja je minister izvajal: Nehvaležno je postavljati se za preroka o bližnjem poteku akcije ali celo kazati samo nagnjenje k temu. Zato smatram za bolj primeren poskus, da iz obrisov današnjega političnega in vojaškega vojnega vodstva spoznamo, da morajo naperi, ki jih morajo v vojni udeleženi narodi za dosego svojega cilja doprinesti, biti tem bolj totalni, čim bolj totalni so cilji te vojne. Narod bi bil v nevarnosti, da vojno izgubi, ako ne bi za totalni vojni cilj doprinesel tudi ustrezajočega napora. Narod pa bo vojno skoraj z matematično gotovostjo dobil, ako razvije totalno vse svoje narodne sile in je pri tem trdno odločen, da nikdar ne proda svoje časti in svoje svobode ali odloži orožje.

Gre torej le za to, kdo ostane na koncu vojaških bojev trdno na svojih nogah in kdo se pod udarci svojega nasprotnika zruši.

Če pri pregledu **vojaškega položaja** lahko ugotovimo, da so sovražni teroristični napadi iz zraka na nemška mesta postali zadnji čas nekoliko redkejši, potem lahko priznamo, da je tudi vreme pri tem igralo svojo vlogo. Prav tako gotovo pa je tudi, da je bila naša vojaška obramba v zadnjem času tako znatno okrepljena in zboljšana, da je zadala tudi sovražniku izredno škodo, kakor je sovražnik priznal v svojih vznemirljivih debatah po časopisju. Njegove izgube so se stalno večale. V bodočnosti se bodo še povečale. Sovražnik bo v bodočnosti imel vedno naraščajoče velikanske izgube v osebju in gradivu; potem bo nastopil trenutek, da uspeh ne bo več odgovarjal uporabljenim sredstvom, tako človeškim kakor stvarnim. Tako zvane leteče trdnjave bodo še postale leteče rakve. Vsakdo ve, kako veliko je trpljenje, ki nam ga povzroča letalska vojna. Naši oborožitveni proizvodnji ne prizadeva nikake škode. Sovražnik stremi le bolj po brutaliziranju civilnega prebivalstva in ima torej namen, ki ustreza nizkotnemu nevojaškemu angleškemu vojaškemu mišljenju. Naša dolžnost je, delati proti temu z vsemi primernimi sredstvi.

Tudi kar se tiče **podmorniške vojne**, so Angleži in Američani dejstva zelo prehiteli, če mislijo, da je ta nevarnost že premagana. Nekega dne, ki ni več daleč, bo zopet stala pred nami v vsej stari veličini. Tudi tukaj naši tehniki niso prenehali boja in sovražne pomorske sile bodo to ponovno čutile. V tem, kakor tudi v vprašanju letalske vojne nočem biti prerok, svarim pa sovražnika pred prenagljenim podcenjevanjem naših namenov in zmožnosti, ker za to nimajo nikakega razloga. Jaz nočem ničesar olepševati, marveč podajam sliko o položaju tako trezno in realistično, kakor je le mogoče. Ta slika nam nudi mnogo ugodnih izgledov in nemško vojaško vodstvo se nikdar trenutek ne bo obotavljalo, vsakokrat jih opaziti. To velja tudi za **našo vojno na vzhodu.**

Nemška oborožena sila razpolaga z zadostno obrambno silo, da bo zadržala borbeni boljševizem priklenjen daleč od naših mej. Če smo zadnje tedne na vzhodnem bojišču izvedli odmaknitve, potem te odmaknitve odgovarjajo prav tako smelo kakor stvarno utemeljenemu preudarku. Kaj pomeni izvedba teh odmaknitev za naše vojaško vodstvo, bo sovražnik nekoč še občutil.

Vzhod bo za nas vedno pomenil grožnjo, dokler tamkaj ne bo padla jasna odločitev. Spoznanje te nevarnosti raste z njeno bližino in pojema z njeno oddaljitvijo. Upati je, da bodo v nevtralnih državah in v nekaterih delih zapadnega sovražnega tabora v bodočnosti gledali ta problem nekoliko resneje in stvarneje kakor doslej. Tudi majhne nevtralne države bi storile prav, če bi se Nemčiji bolj zahvaljevale kakor pa kritizirale njeno vojaško vodstvo, kajti vse imajo mnogo razlogov za hvaležnost, za kritiko pa nikakega pooblastila in nikake upravičenosti.

Rimska izdaja je bila zdravilen nauk, ker je vsem pokazala, da je tisti, ki je položil orožje, izgubil ter bo brez sočutja izločen. Ni mi treba faz italijanske drame, tako je dr. Göbbels dobesedno izvajal, še enkrat v podrobnostih orisati; s pohodom Angležev in Američanov v München in Berlin ni bilo nič. S ponosom pa lahko beležijo kot vojaški prirastek enega kralja brez države in enega brezčastnega maršala. Nikjer niso mogli odrezati nemških divizij. Trenutno še ni nastalo nič iz njihovih načrtov za tako zvano amfibijsko izkrcanje. Naši angleško-ameriški sovražniki so se doslej borili le na periferiji Evrope. Do jedra naših obrambnih postojank še sploh niso prispeli; šele tam bi se morali izkazati. Ta namen pa imajo tudi naši vojaki.

Čim nevarnejša postaja vojna, tem mirneje in sproščeneje ji moramo stopiti nasproti. **Na zgledu Italije** lahko vsak Nemec pa tudi vsak član ogroženih evropskih narodov spozna, kam vodi pot, če kak narod v svojih kritičnih razvojnih fazah zgubi živce in postane nezvest svoji stvari. Zato moramo prav sedaj ostati trdni, odločni in stanovitni.

Minister dr. Göbbels je končal svoja izvajanja z naslednjimi besedami: »Čim več bomo danes storili, tem večja bo zmaga. Čas je postal tako trd in težak, da smo kot narod podrli mostove za seboj. Nazaj ni več poti, marveč je še naprej. Iz tega pojmovanja nezadržno raste bodoča velika zmaga. Mi narodni socialisti niti eno minuto nismo nikdar dvomili o tem. Kakor smo pred prevzemom oblasti vedno in vedno svojim pristašem verno zatrjevali, da bo nekega dne prišla blagoslovljena ura, tako lahko to danes le še vedno in vedno zopet ponavljamo pred nemškim ljudstvom.

Kakor takrat, smo tudi danes trdno prepričani: mi bomo zmagali, ker je to v logiki zgodovine, ker to hoče višja usoda; ker nas po noben drugi poti ne more voditi iz tega, kar nam je usojeno, in ker bi zgodovina brez naše zmage izgubila svoj smisel. Zgodovina pa ni brezsmiselna.

Možno je, da bomo do takrat morali prestati še težke in trde preizkušnje. Čim bolj se bomo bližali odločitvi, tem dramatičnejša in nevarnejša bo postala ta vojna.

Nekega dne pa se bo končala v **zadnji** veliki preizkušnji živcev in moči. **Takrat se** bo nenadoma pretrgalo zagrinjalo pred uganko našega časa in pred nami se bo pojavila slika novega sveta. **To bo svet** vzvišenega in lepega miru, v katerega hočemo potem s ponosnim korakom stopiti iz krvavega sveta vojne«.

Poslušalci so ministrova **izvajanja na** mnogih mestih prekinili z živahnim **odobravanjem.**

S posebnim zanimanjem **so zasledovali** izvajanja o rimski izdaji in večminutno živahno pritrjevalno odobravanje je prekinilo govor, ko je minister govoril o izgubi časti ter o nalogi svobode. **Vriskajoče odobravanje navdušenih množic pa je izrazilo priznanje, da bodo odločno sledile Führerju Adolfu Hitlerju čez drn in strn, da bodo z njim dosegle cilj ponosne zmage.**

Unmittelbar nach dem Verrate Badoglios verkündete der Poglavnik auf dem Markusplatze in Zagreb die Eingliederung Dalmatiens in den unabhängigen Staat Kroatien

Neposredno po Badoglijevem izdajstvu je proglasil Poglavnik na Markovem trgu v Zagrebu priključitev Dalmacije k Neodvisni Državi Hrvatski

Kronika

Vsako delo je častno

Bili so časi — kakšnih dvajset let je tega — ko so ljudje sodili, da je posebno imenitno samo tisto delo, ki ga opravlja človek s peresom za pisarniško mizo. Dà, prej 30, 40 in 50 leti je samo mož s peresom za ušesom veljal za »gospoda«.

To je bilo v tistih starih, zlatih časih, ko si lahko služil za pravi pravcati cekin. Svetovna in sedanja vojna pa sta tudi v tem pogledu povzročili velikanske spremembe. Gospod danes ni samo tisti, ki nosi cilinder in frak — ki sta k sreči izginila in sta tudi v omarah bolj redka — tudi ne le tisti, ki praska s peresom po papirju, zavija paragrafe in prekucuje številke v bilančnih pregledih. Gospod je danes vsakdo, ki stoji na lastnih nogah in si pošteno služi kruh.

Življenje je ljudi izenačilo. Komu bi se pred četrt stoletjem sanjalo, da bo mlad, študiran človek v stiski in sili prijel za ročno delo? Šola je sicer učila, da »vitae discimus«, toda v življenju je bilo drugače. Ročnega dela se je prej nekaj desetletij študiran človek nekako sramoval. Kdor se je izučil za »gospoda«, je smel ostati samo »gospod«. Motika, kramp in vile mu nisc bile v ponos, kvečjemu v počitniško razvedrilo. Dandanes pa često srečujemo ljudi, ki navzlic študiju pogumno primejo za ročno delo. Tako je prav. Nobeno delo ne sramoti človeka, glavno je, da je pošteno, in če je pošteno, je tudi častno. Prav nič nisem bil zadnjič začuden, ko sem slišal, da sta profesor in zdravnik, ugledna in v svoji stroki izkušena moža, poslala svoja sinova k zidarjem na delo. Še več. Zadnjič sem srečal na cesti z metlo v roki maturanta Bila je prilika, da se zasluži, fant potrebuje denarja za šolske knjige — čemu bi šel mimo priložnosti, ki mu ponuja zaslužek? Tako nas od stopnje do stopnje uči življenje, kako je treba ravnati s stvarmi Vsako delo je častno, če ga opravljaš z vnemo in v zavesti, da si pošteno služiš kruh, čeprav so ljudje do včeraj o tem sodili drugače.

*

*** Vojaški vodja utrjevalnih del v Španiji.** Službeni list madridske vlade je objavil imenovanje brigadnega generala Angela Menendeza Tolose za glavnega ravnatelja za utrjevalna dela španske vojske.

*** Uspeh trgatve v Bolgariji.** Iz Sofije poročajo, da bo trgatev v Bolgariji letos dala dobre rezultate, tako v pogledu količine kakor kakovosti. Ker svežega namiznega grozdja spričo transportnih težav ni mogoče izvažati, bodo prebitek konservirali. Za stiskanje odbrno grozdje bo mogoče v polni meri izkoristiti, ker bi bil uvoz potrebnih steklenic zagotovljen. Kmetijski minister je izdal podrobna navodila v tem smislu, da je treba čim večje količine grozdja posušiti za izdelovanje brezalkoholnih pijač in marmelad, da se bodo krile potrebe prebivalstva v prehrani.

*** Nesreče v planinah** tudi letos niso bile redke. Ljudje, zlasti meščani, ki so zaposleni po pisarnah in drugih zaprtih lokalih, hrepene po svežem planinskem zraku, žal pa gredo v planine nezadostno opremljeni ali neizkušeni. O eni izmed zadnjih nesreč poročajo s planine Rax. Dunajski železniški uradnik Alojz Springinklee je bil na izletu s svojo ženo. Na planini ju je zajel vihar. Medtem ko je žena počakala v zavetju, je mož tvegal še nekaj korakov in je nenadno izginil ženi izpred oči. Brž čas mu je ob močnem sunku vetra spodrsnilo na mokrih tleh. Reševalci so ga čez nekaj ur našli 150 metrov globoko pod skalo, seveda mrtvega.

*** Ne zaklepaj najemnika v stanovanje!** Ta nauk daje naslednji dogodek: Na Srednjem Štajerskem je neka gospodinja sklenila pogodbo s svojim najemnikom. Pogodbo pa je izgubila. Ker je slutila, da ji je najemnik pogodbo izmaknil, se je letos v aprilu hudo spria z njim, nakar je najemnika zaklenila v sobo in je bil mož šele čez čas izpuščen. Gospodinja se je morala nedavno zagovarjati pred graškim sodiščem zaradi oviranja svobode in je bila obsojena na mesec dni zapora.

IZ LJUBLJANE

Slovenski Rdeči križ poroča

V skladišču paketov, Kotnikova 16, se naj javijo naslednje osebe: Blatnik Vida, Berlogar Ani, Pelc Marija, Piškur Josip, Klemenčič Slavko, Florjančič Jožefa, Berčnik Zdenka, Jeraj M., Prezelj Neža, Dajčman Mici; nadalje osebe, ki so oddale pakete za nastopne internirance: Ljubič Vinko, Tomšič Alojz, Praznik Josip, Centa Alojz, Fuks Gustav, Peterlin Gabrijel, Novak Stanislav, Büchler Elza, Gruden Alojz, Košir Jožef, Celarec Anton, Bulc Anton, Tomšič Franc, Meden Mirko, Gabrenja Anton, Golobič Alojz, Potušek Srečko, Hiti Miloš, Pureber Franc, Rovčki Anton, Kosec Ivan, Leben Leopold, Šmuc Karol.

V četrtek, dne 7. t. m. se naj javijo osebe, ki so predale pakete za Renicci, Padovo, Gonars, Treviso ali Rab in imajo dotična predajna potrdila, ki jih naj prinesejo s seboj. V poštev prihajajo za enkrat paketi odpošiljalcev iz naslednjih okolišev: Višnja gora, Grosuplje, Škofljica, Lavrica, Ig-Studenec, Borovnica, Brezovica, Log, Preserje, Vrhnika, Dobrova, Polje, Zalog, Dobrunje, Šmarje-Sap, Tomišelj.

*

u— Poroka. V cerkvi Marijinega oznanjenja sta se v nedeljo popoldne poročila gdč. Marjanca Khamova, edina hčerka uglednega ljubljanskega trgovca g. Frana Khama, in g. Mitja Biber, tehnični uradnik papirnice v Vevčah. Poročil ju je g. p. Roman Tominec, za priči pa sta bila nevestin in ženinov oče. Uglednemu, simpatičnemu mlademu paru veljajo tudi naše iskrene čestitke.

u— Razdeljevanje marmelade. Pokrajinski prehranjevalni zavod v Ljubljani poziva vse trgovce in zadruge mesta Ljubljane, da dvignejo nakazila za marmelado na Novem trgu št. 4/II in to dne 6. in 7. oktobra. Potrošniki naj pri svojih trgovcih dvignejo v dneh 8. ali 9. oktobra na odrezek št. 911 po 150 g marmelade.

u— Dodatne živilske nakaznice za delavce. Za mesec oktober bo ljubljanski mestni preskrbovalni urad začel deliti dodatne živilske nakaznice za težake po številkah potrdil tako, da pridejo na vrsto v sredo 6. oktobra številke od 1 do 100, v četrtek 7. oktobra številke 101 do 200, v petek 8. oktobra številke 201 do 300, v soboto 9. oktobra številke 301 do 400, v ponedeljek 11. oktobra številke 401 do 500, v torek 12. oktobra št. 501 do 600, v sredo 13. oktobra št. 601 do 700, v četrtek 14. oktobra št. 701 do 800, v petek 15. oktobra št. 801 do 900, v soboto 16. oktobra št. 901 do 1000, v ponedeljek 18. oktobra št. 1001 do 1100 in v torek 19. oktobra št. 1101 do 1200. V ta namen urad posluje vsak dan od 8. do 12. ure in od 14.30 do 17.30 ure v palači Bata, I. nadstropje, soba št. 3.

u— Jesensko sonce nas je ogrevalo v ponedeljek in tudi včeraj. V ponedeljek se je živo srebro dvignilo na 20° C in je bil zelo lep, miren dan. Včeraj zjutraj je ležala nad Ljubljano gosta megla in je toplomer beležil 9.8°, torej nekaj manj kakor prejšnji dan. Toda že dopoldne je spet posijalo sonce, ki je za sedanji čas še prav toplo.

u— Zimsko zalogo pripravljajo ljubljanske gospodinje, vsaka po svojih močeh. Tiste, ki obdelujejo vrtove, zlasti skrbno spravljajo na varno sočivje in prebirajo krompir, kolikor ga imajo. Pa tudi po trgovinah je zadnje dni zelo živahno. Gospodinje posegajo po konservah, da bodo pozimi pripravljale družinam jedila z različnimi primesmi, na katere smo se navadili zlasti v zadnjih dveh letih. Paradižnikova mezga s primesjo morskih rib, različne konserve s paradižnikom in melancanami, školjke, mleko v prahu in še marsikaj drugega, kar je po policah naših špecerijskih trgovin, gre v denar. Po dveh ugodnih zimah se ljudje boje, da bo letošnja zima mrzla in dolgotrajna, zato so gospodinje tembolj skrbne pri nabavljanju in urejanju shrambe.

u— Nesreče. Po stopnicah je padla in si zlomila levico 4 letna hčerka uradnika Bogdana Kapetanoviča. Pes je ugriznil v levo nogo 5 letnega sina tesarja Janeza Štebeta iz Ljubljane. 17 letni sin tesarskega mojstra Marijan Sušnik iz Ljubljane se je vsekal v levico. Z drevesa je padel in se potolkel po glavi 12 letni sin delavca Milan Finec iz Ljubljane. Z lestve je padel in dobil notranje poškodbe 47-letni posestnik Janez Križaj z Vrhnike. 45 letna šivilja Ana Mlakarjeva iz Ljubljane je ranjena na glavi. 60 letna gostilničarka Terezija Goljarjeva iz Ljubljane si je pri padcu zlomila desnico, desno nogo pa si je zlomila pri padcu 43 letna žena posestnika Ana Kržičeva iz Borovnice. Tudi 63 letna zasebnica Zorka Dobrletova iz Ljubljane si je zlomila desno nogo. 6-letni sin policijskega stražnika Boris Kuralt iz Ljubljane je padel in si zlomil desnico. Tudi 7 letni elektromonterjev sin Boris Šavs iz Ljubljane ima zlomljeno desnico. Ponesrečenci se zdravijo na kirurškem oddelku ljubljanske splošne bolnišnice.

u— Državna dvorazredna trgovska šola v Ljubljani. Šolsko leto 1943/44 se bo pričelo z otvoritveno sv. mašo dne 11. okt. ob 10. uri v stolnici. Po službi božji se zbero učenci in učenke I.a, II.a, II.b, II.c, II.d in II.e v svojih učilnicah. Učenke I.b, Ic. in I.d se zbero v svojih učilnicah dne 11. 10. ob 15. uri. **Učenke - pevke** se morajo udeležiti pevske vaje v soboto, dne 9. okt. ob 15. uri. — Ravnateljstvo.

u— Upraviteljstvo III. mešane ljudske šole v Mostah sporoča, da bo začetna šolska maša v ponedeljek 11. oktobra ob 8. uri v župni cerkvi sv. Družine v Mostah. Redni pouk se prične naslednji dan 12. oktobra. Otroci naj se prvi šolski dan 12. oktobra zbero pred meščansko šolo ob 1. uri popoldne.

u— Tri dni bodo razstavljene originalne slike R. Debenjaka, ki jih je slikar napravil za novo izišlo knjigo: Magajna, Oživeli obrazi. Knjigarna Žužek, prehod nebotičnika.

u— Vpisovanje v trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15, za Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti se vrši vsak dan do 9. oktobra. Informacije in nove prospekte daje ravnateljstvo.

u— Tečaji tujih jezikov — nemški, italijanski, francoski itd., pri Trgovskem učnem zavodu, Kongresni trg 2, pričnо 15. t. m. Informacije in novi prospekti na razpolago. **Ravnateljstvo.**

u— Dijake- inje vseh srednjih, strokovnih in meščanskih šol opozarjamo na naš specialni najuspešnejši pouk iz vseh zaželjenih predmetov. Ločeni oddelki po razredih in predmetih. Poučujejo gimnazijski profesorji. Vpisovanje vsakodnevno. Informacije: **Specialne instrukcije za srednje šole, Kongresni trg 2, v šolskih prostorih Trgovskega učnega zavoda.**

u— Novo Magajnovo knjigo Oživeli obrazi dobite namesto za 90 lir za 75, če postanete naročniki prvega letnika založbe Klas — knjigarna Žužek.

u— Specialni tečaji knjigovodstva, korespondence, stenografije, strojepisja, jezikov itd. pri Trgovskem učnem zavodu. Kongresni trg št. 2, pričnо 15. t. m. Vpisovanje dnevno, informacije in prospekti na razpolago. **Ravnateljstvo.**

u— Večerni trgovski tečaj (knjigovodstvo, korespondenca, računstvo, jeziki, stenografija, strojepisje). Vpisovanje dnevno. Pričetek 15. oktobra. Učnina zmerna. Informacije: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska cesta 15.**

u— Staršem priporočamo, da nabavijo za svojo deco izbor najlepših slovenskih voščil, ki jih je izbral in uredil naš pesnik **Cvetko Golar** v knjigi **Voščila dragim srcem.** Dobite jo v knjigarni Tiskovne zadruge in vseh knjigarnah.

RADIO LJUBLJANA

SREDA, 6. OKTOBRA

8.30—9.00: Jutranji pozdrav. — 9.00—9.20: Poročila v nemščini in slovenščini. — 12.20—12.30: Uvod. — 12.30—12.50: Poročila v nemščini in slovenščini. — 12.50—14.00: Glasba za vsakega. — 14.00—14.15: Poročila v nemščini. — 14.15—15.00: Popoldanska glasba. — 15.00: Poročilo nemškega vrhovnega poveljstva. — 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. — 17.15—17.30: Zabavni koncert. — 17.30—18.00: »Otroška ura«; pravljice čita gdč. Maša Slavčeva. — 19.—19.30: »Komorna glasba«, Jurij Gregorc, violina, L. M. Škerjanc, klavir. — 19.30—19.50: Poročila v nemščini in slovenščini. Poročilo nemškega vrhov. poveljstva v italijanščini. **Napoved programa za naslednji dan** 19.50—20.00: Mala medigra. — 20.00—20.20: Poročila v nemščini. — 20.20—21.00: Križem kražem po Evropi. — 21.00—22.00: Igra »Ritmični orkester«. — 22.00—22.10: Poročila v nemščini.

Z Gorenjskega

Žetvena slavnost koroške dežele je bila v nedeljo v Velikovcu. Govorila sta tisočerim poslušalcem pokrajinski namestnik dr. Rainer in deželni kmetijski vodja Huber. Korošci so prišli v slikovitih narodnih nošah. Dr. Rainer je naglašal, da je vsaka koroška kmetska domačija trdnjava Adolfa Hitlerja, vsak kmet pa je prvi vojščak v domovinski fronti.

Koroška v zastavah. Zaradi obletnice koroškega plebiscita je Celovec v zastavah od pretekle sobote do prihodnjega ponedeljka. Enako Velikovec. Ostali koroški kraji so v zastavah od preteklega do prihodnjega ponedeljka.

Žalna svečanost za koroškim umetnikom prof. Lobisserjem je bila v ponedeljek v dvorani grbov v celovškem deželnem dvorcu. Orkester je zaigral stavek iz Beethovnove »Eroice«, nakar je bil spominski govor, potem pa pogreb.

Dunajski filharmoniki so prišli gostovat v Celovec in so snoči priredili slavnostni koncert v veliki glasbeni dvorani. Dirigiral je dr. Karel Böhm.

Slikarji z Dolnjega Saškega na Bledu. Likovni umetniki iz pokrajine južnega Hannovra so bili povabljeni od koroškega prosvetnega oddelka na kratek obisk ter so prispeli v Grand-hotel na Bledu. Lepota pokrajine jih je tako prevzela, da so se odrekli izletom in so izkoristili vse proste ure za slikanje in skiciranje. Družbo so jim delali koroški umetniki.

Dvajset španskih oficirjev je prispelo v soboto popoldne k Vrbskemu jezeru. Kot gostje propagandnega ministra so obiskali prej že druge nemške pokrajine. V nedeljo zvečer so se udeležili slavnostne predstave Mozartove opere »Čarobna piščal«. Včeraj jih je sprejel gauleiter dr. Rainer.

Žrtev letalskega zločina. Trinajstletni Leopold Adlasnik, sin koroškega trgovca, je nekje na cesti našel polnilno pero. Ko ga je dvignil, je »peresnik« eksplodiral in nesrečni mladenič je dobil hude poškodbe na prsih in na roki.

Iz Hrvatske

Proglas vojnega ministrstva. Hrvatsko vojno ministrstvo je pozvalo obveznike letnikov 1908 do 1925 z ozemlja, ki je bilo priključeno Italiji, da se brez ozira na vero in sposobnost za vojaško službo takoj prijavijo pri pristojnih vojnih okrožjih. Odredba zadeva vse Dalmatince, Primorce in doseljence s področja Slovenije, ki so živeli na ozemlju Nezavisne države Htvatske v razdobju od 10. aprila 1941 do 9. septembra 1943.

Odhod hrvatskih mornarjev na Jadran. Iz zagrebških listov povzemamo, da je odpotovala iz Zemuna na Jadran 15. septembra skupina hrvatskih mornarjev. Na kolodvoru je prebivalstvo mornarjem priredilo svečano odhodnico. V navdušujočem govoru jih je pozdravil ustaški funkcionar Ivan Pleša in med drugim dejal, da je ta šel dan, ko je Dalmacija spet v okrilju Hrvatske.

Povratek hrvatskih internirancev iz Italije. »Hrvatski narod« z dne 27. septembra poroča, da so državne in socalne ustanove s sodelovanjem prebivalstva topio sprejele povratnike iz italijanskih taboriščev. Vsak čas pričakujejo prihod tretje, največje skupine povratnikov, v kateri je 8000 do 10.000 ljudi. Odboru za pomoč povratnikom prihajajo dnevno prispevki zanje.

Izjemno policijsko uro so imeli muslimani v noči med 26. in 27. septembrom, ko so praznovali Leiletul kadra. Policija v Sarajevu jim je dovolila kretanje do pol 1. ponoči.

GOSPODARSTVO

Iz trgovinskega registra. Pri tvrdki Pharmacevtika, družbi z o. z. v Ljubljani, je bila vpisana sprememba družbene pogodbe. Družbo sme zastopati samostojno vsak poslovodja odnosno prokurist. Izbrisani so dosedanji poslovodje dr. Anton Danielli-Danev, Zinka Jankole in Vojimir Jankole, vpisana pa sta bila poslovodji Ivan Jelačin, veletrgovec v Ljubljani in Anica Škufca, prokuristka in posestnica v Ljubljani.

= **Povečana obtežitev tovornih vagonov v Nemčiji.** Že lani je nemška železniška uprava dovolila, da se smejo tovorni vagoni nakladati preko dovoljene nosilnosti, in sicer za eno, deloma tudi za dve toni. Pred meseci je bilo to dovoljenje v zvezi z zboljšanjem prometa zopet preklicano. Zaradi večje obremenitve železnic v jeseni je sedaj nemško prometno ministrstvo s takojšnjo veljavo znova dovolilo dodatno obtežbo tovornih vagonov za eno tono, kar velja do preklica za vagone nemških državnih železnic, kakor tudi za francoske in belgijske tovorne vagone z izjemo nekaterih specialnih vagonov. Dodatna obtežba je dovoljena v nemškem notranjem prometu in prometu z zasedenimi vzhodnimi deželami, deloma pa tudi v prometu z inozemstvom.

= **Enotni žepni koledarčki v Nemčiji.** Že spomladi je bilo odrejeno, da se morajo vsi koledarji za leto 1944 tiskati v enotnih formatih in da bo tisk samega koledarskega dela za vso Nemčijo prepuščen le nekaterim najbolj sposobnim obratom. Nedavno so bili izdani še predpisi glede cene in opreme žepnih koledarčkov, ki so tudi v vojni zaradi zabeležbe raznih terminov in datumov neobhodno potrebni, seveda samo tedaj, če niso razkošno opremljeni. Nadrobna prodajna cena za žepne koledarčke je določena na 0.55 do 1.30 marke in se ravna po vezavi in po formatu. Dopustna sta samo dva formata.

= **Rumunija je naročila dva dunavska ledolomilca.** Rumunsko ministrstvo za javna dela in promet je bilo nedavno s posebno uredbo pooblaščeno, da sklene z neko nemško tvrdko pogodbo o gradnji dveh dunavskih ledolomilcev po 2.400 konjskih sil, ki bodo opremljeni z Dieslovimi motorji. Nabavna cena je določena na 6.7 milijarde mark pri dobavi v dogotovljenem stanju v Amsterdamu odnosno 6.5 miljona mark pri dobavi v demontiranem stanju, franko vagon Amsterdam. Plačilo bo izvršeno v 7 obrokih v skladu z gradbeno dobo.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Sobota, 9. oktobra, ob 16.30: **Cvetje v jeseni.** Krstna predstava. Otvoritev dramske sezone. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Nedelja, 10. oktobra, ob 15.: **Ifigenija na Tavridi.** Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Drama bo otvorila letošnjo sezono v soboto 9. t. m. s prof. Šestovo dramatizacijo Tavčarjeve popularne povesti »Cvetje v jeseni«. Predstavo bo zrežiral dramatizator sam. Igra bo v soboto izven abonmaja. Opozarjamo na to novost.

OPERA

Sreda, 6. oktobra, ob 16.: **Zemlja smehljaja.** Opereta. Izven. Cene od 32 lir navzdol.

Sobota, 9. oktobra, ob 16.: **Madame Butterfly.** Izven. Cene od 32 lir navzdol.

Nedelja, 10. oktobra, ob 16: **Prodana nevesta.** Izven. Cene od 32 lir navzdol.

Otvoritev operne sezone bo v soboto 16. t. m. Izvajali bodo Gluckovo opero: »Orfej in Evridika« z Vidalijevo, Golobovo in Riščevo. Dirigent: D. Žebre; režiser; C. Debevec; koreograf: P. Golovin.

Mali oglasi

Službe išče

DEKLE
zmožno samostojnega gospodinjstva, išče mesto od 8. do 16. ure. — Naslov: Ambrožev trg, trafika. 17058-1

POSTREŽNICA
za vsa hišna dela, poštena in zdrava, išče službo — najraje v okolici Rakovnika. Naslov v vseh posl. Jutra. 17052-1

Službo dobi

KUHARICA ali POMOČNICA
in vajenca, sprejme Erjavec, Tyrševa 3. 17063-1a

POSTREŽNICO
za dnevno delo od pol 2. ure dalje takoj sprejmem. Matek-Mikeš, Frančiškanska ulica. 17059-1a

GOSP. POMOČNICO
z znanjem kuhe in dobrimi spričevali, iščem za takoj k manjši družini. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra oskrba«. 17056-1a

VEČ STROJEPISK
dobrih, za nemški jezik — iščemo za takoj. Predstaviti se od srede 6. t. m. od 11. ure dalje: Bleiweisova 1a-IV. DNB. 17082-1a

POMIVALKO
posode, sprejmemo takoj. Javi se dnevno med 11. in 12. in od 17. do 19. uro. Naslov v vseh posl. Jutra. 17103-1a

POŠTENO ŽENSKO
za vsa hišna dela, sprejmem. Dobi sobico in plačo. Slomškova 15-I. desno. 17094-1a

VEČ STROJEPISK
iščemo za slovenščino. Po možnosti z znanjem nemščine. Predstaviti se od srede 6. t. m. od 11. ure, Bleiweisova 1a, IV. DNB. 17081-1a

Zaslužek

ZA RUSKI JEZIK
iščem učitelja ali učiteljico. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ruščina 999«. 17065-3

Vajenci(ke)

ŠIV. VAJENKO
sprejmem takoj. Ivanka Bonač, Muzejska 7-V. 17084-44

Prodam

ŽENSKO KOLO,
novo, znamke »Lorde«, prodam. Mehanična delavnica Škafar, Borštnikov trg. 17062-6

OTROŠKI VOZIČEK
star, športni, poceni naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 17060-6

RAČUNALO
(Rechenschieber), risalno desko, merila in nekaj strokovnih-tehničnih knjig in predmetov, prodam. Celovška c. 32-I, desno. 17053-6

HARMONIKA
in harmonij, klavirska harmonika s 120 basi, znamke »Soprani«, naprodaj. Vikt. Emanuela 21, pritl. Ogled vsak dan od 8. do 10. in od 1. do 3. ure. 17049-6

SPALNICO,
kompletno, iz trdega lesa, z žimnicami ter spalni fotelj, prodam. Vodnikov trg 4-I. 17047-6

KUHINJ. OPRAVO
kompletno ali posamezne komade, ugodno prodam. Vodnikov trg 4-I. 17046-6

ŽENSKI PLAŠČ
temnomoder, jesenski, predvojno blago, prodam. — Ogledi med 10. in 12. uro v Beethovnovi ulici 4-II., vrata 7. 17083-6

POTNI NEČESER
kompleten, v krasnem usnju, prodam za 600 lir. Naslov v vseh posl. Jutra. 16550-6

DVE RJUHI,
dve moški pleteni jopici, močan nahrbtnik, predvojno blago, prodam. — Škofja ul. 6. 16636-6

LEICA
fotoaparat, optika Summar 1:2, ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 17090-6

SUKNJICO,
temno modro za 8-letnega otroka, prodam. Poljanski nasip 12, vrata 15. 17087-6

MOŠKO KOLO
in otročji tricikelj, poceni prodam. Ambrož, Bleiweisova 71. 17088-6

MOŠKI PLAŠČ
trenchoat, predvojno blago in »Zgodovino slovenskega naroda«, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 17092-6

VEČ KOLES
najboljše nemške znamke, nove in rabljene, že od 1200 naprodaj. Izkoristite priliko! Šuštaršič, meh. delavnica, Bleiweisova 13 — (Figovec, levo dvorišče). 17097-6

ČRNA LISICA
skoraj nova, naprodaj za 800 lir. Naslov v vseh posloval. Jutra. 17099-6

2 TRICIKLJA,
rabljena, zelo poceni naprodaj. — Šuštaršič, mehanična delavnica, Bleiweisova 13 (Figovec, levo dvorišče). 17098-6

KUH. KREDENCE,
omare, otomano, predsobno garnituro, razne mize, štokrle, stroj z dolgim čolničkom in drugo, prodamo. Trgovina »Ogledi«, Mestni trg 3 (vhod skozi vežo.) 17077-6

VELIK KOVČEG
80-45-25 cm, popolnoma usnjen, rjav, krasen luksuzni komad, ugodno naprodaj. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ul. 12. 17075-6

NATIONAL BLAGAJNA, registrira 999 lir popolnoma nova, predvojno blago, ugodno naprodaj. Dobra naložba denarja za trgovce ali gostilne. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ul. 12. 17075-6

AKTOVKE
popolnoma usnjene za šolo, 1 nova svetlika za kolo Dinamo Bosch, naprodaj. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ul. 12. 17074-6

BREZOVE METLE
držaje za lopate, omela itd. dobite pri Gospodarski zvezi — Bleiweisova 29 in Maistrova 10. 17071-6

MODER. SPALNICE
in kuhinjske oprave imamo zopet na zalogi v Šiški, Celovška c. 95. Ogled pohištva vsak dan od 2. do 4. ure. 17067-6

PISALNE MIZE
in stoli iz parjene bukovine naprodaj v zalogi pohištva v Šiški, Celovška c. 95. Odprto od 2. do 4. ure. 17068-6

RISALNI STROJ
Gais, z mizo, najnovejši, tovarniško nov, prodam. Naslov v og. odd. Jutra. 17070-6

Kupim

PISALNE STROJE
kupuje po najvišji dnevni ceni tvrdka Everest, Prešernova 44. 16867-7

KUHALNI APARAT
za Express kavo, kupim. Ponudbe: gostilna Kajfež, Florijanska ulica. 17023-7

LISIČJE BOE,
persianer in krzno boljše vrste, dobro ohranjeno, kupuje krznarstvo Rot. Mestni trg. J-317-M-7

DIVJI KOSTANJ
kupuje »Zegoza«, zadruga malih gospodarjev, Gallusovo nabrežje 33, vsak dan od 9. do 12. ure dop. 17057-7

PISALNI STROJ
dobro ohranjen in žensko kolo, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačnike«. 17096-7

PIANINO
kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prav dobro ohranjeno«. 17100-7

SUPER RADIO
3—6 cevni, kupim, a prodam bas — kitaro s 13 strunami. Dinter, Jegličeva c. 10, oz. Sv. Petra c. 95. 17061-7

STARO ŽIMO
in žimnice, kupi trgovina »Ogledi«, Mestni trg 3 — (vhod skozi vežo). 17078-7

MLIN
manjši, za mletje barv, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mlin«. 17072-7

Posest

STAVBNO PARCELO
lepo, prodam za 200.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »850 kv. m.« 16965-20

TRAVNIK
okoli 5900 kv. m, dobra zemlja, z dovoljenjem za zidati kar koli, tekoča voda, gramoz na licu mesta, prodam samo kupcu, po 35 lir kv. m. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prav blizu postaje«. 17091-20

VILO,
kupim v bližini središča za ceno približno 1 milijona lir. Plačilo v gotovini takoj. Le resne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sončna lega«. 17095-20

Stanovanje odda

MALO STANOVANJE
z 2 sobama, oddam dvema odraslima osebama. Naslov v vseh posl. Jutra. 17048-21

Stanovanja išče

3 SOBNO STANOVANJE
v moderni stavbi blizu središča, iščem. Plačam najemnino 5 let naprej. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prilika«. 16926-21a

STANOVANJE
3-sobno s pritiklinami, kjer koli v Ljubljani, išče tričlanska družina. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Odraslie. 17... 21a

STANOVANJE
1 ali 2-sobno, s plinom, v mestu, iščem. Plačam tudi v naprej. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kemik-AS.« 17101-21a

Ženitve

GOSPODIČNA
stara 32 let, dobra, zdrava in vesela značaja, želi spoznati resnega, par let starejšega gospoda s primerno službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Srečae. 17055-25

GOSPODIČNA,
stara 31 let, zdrava in dobrega značaja v stalni službi, želi spoznati nekoliko starejšega gospoda istih lastnosti s stalno službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Oktober 43«. 17054-23

Sobe išče

SOBO,
opremljeno, s hrano ali brez, išče v Rožni dolini, Pod Rožnikom ali na Mirju miren gospod. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Čimprej«. 17051-23a

SOBICO
išče djak, 3. letnika trg. akademije. Event. gre k djaku kot sostanovalec. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dijak«. 17050-23a

PRAZNO SOBO
iščemo. Po možnosti s posebnim vhodom v šiški okolici Št. Jakoba. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Zakonca«. 17069-23a

Razno

DIAMANT
sem izgubil. Najditelj se naproša, da ga vrne proti visoki nagradi. Naslov v vseh posl. Jutra. 17037-37

ZAPESTNICO
double, sem našel. Lastnica jo dobi v trgovini Suttner pri Lojzetu Germu. 17076-37

KRZNAR
modernizira plašče, popravlja vsake vrste kožuhovino in izdeluje prinešene kože. Kovačič, Stari trg 21-II, v hiši kavarne Zalaznik. 17066-37

ZAHVALA

Dolžnost me veže, da se vsem, ki ste mojemu zadnjemu bratu, gospodu

Kalmusu Jaroslavu

na katerikoli način lajšali njegovo trpljenje, darovalcem krasnega cvetja in vencev, pevcem Krakovo-Trnovo za njih ubrano petje, vsem, ki ste ga spremili na njegovo zadnje domovanje — najprisrčneje zahvalim.

Vsem in vsakemu posebej: »Bog plačaj«.

Sv. maša zadušnica bo darovana v petek, dne 8. oktobra 1943 ob 7. uri v župnijski cerkvi Trnovo.

Ljubljana, dne 5. oktobra 1943.

FRIDA — IN OSTALO SORODSTVO

Daphne du Maurier: 7

FRANCOZOV ZALIV

Roman

Seveda so bile take misli neprimerne; Williamovo ravnanje je bilo nezaslišano; nikake pravice ni imel, da bi sam živel v hiši. Ni čudo, da je bila njena notranjščina prek in prek pokrita s prahom in zatohla kakor grobnica. A razumela je to vendarle in mar ni bila prišla semkaj z namenom, da bo delala isto? Morebiti je imel William v kakem drugem koncu Cornwalla prepirljivo ženo in življenje od sile polno skrbi; nemara jo je bil tudi on ubral v svobodo? Ugibala je, ko je sedela v salonu in zrla v ogenj, ki ga je bil zakuril, s knjigo na kolenih, ki je ni čitala, ali je morda pred njenim prihodom počival pod temi odejami in rjuhami, in ali se jezi nanjo, ker zdaj ona rabi ta prostor? Oh, to prelestno razkošje tišine, da sedi tako sama, z blazino za glavo, med tem ko ji skozi okno prepih razvihrava lase; občutek gotovosti, da ne bo zdaj nihče z glasnim smehom prikolovratil v sobo, z raskavim glasom — da so vse to stvari z drugega sveta, s sveta prašnih pločnikov, smrdljivih cest, tekačev, zoprne godbe, beznic, lažnih prijateljstev in drugih ničevnosti. Ubogi Harry! Najbrže zdajle večerja z Rockinghamom pri »Labodu« in toži o svoji nesreči, dremlje nad igralnimi kartami in malce preveč pije in pravi: »Prekleto, o nekakšnem ptiču je govorila, češ da čuti enako kakor tisti ptič; kaj je neki mislila s tem?« In Rockingham s svojim pomenljivim, hudobnim nasmeškom in stisnjenimi očmi, ki so razumele njene nizke lastnosti ali vsaj menile, da jih razumejo, mu odmrmrava: »Vprašujem se — res se vprašujem«.

Zdaj, ko se je bil ogenj sesedel in soba ohladila, je šla na vrh v svojo spalnico. Najprej je še pogledala v otroške sobe, kako je tam. Henrijeta je bila podobna voščeni lutki; lepi kodri so ji obrabljali obraz, usta so bila videti lahno naščobljena, med tem ko je bil James v svoji zibelki nagrbančil čelo, debeloličen in grozeč kakor mlad mopček. Potisnila mu je ročico pod odejo in jo pri tem poljubila, in mali je odprl eno oko in se nasmehnil. Splazila se je ven, in sram jo je bilo te potajene nežnosti — kako preprosto in mrzko, da se prepušča bedastemu čustvu samo zato, ker je samček. Gotovo bo nekoč velik in debel, brez vseh mikavnih lastnosti, in žena bo z njim nesrečna, kadar jo bo imel.

Nekdo — domnevala je, da William — je bil urezal vejico španskega bezga in ji jo postavil v sobo, na kaminski nanušč pod njeno sliko. Ves prostor je polnila s svojim sladkim, opojnim vonjem. Hvala Bogu, ne pomislila med oblačenjem, tu se mi ni bati capljanja prepeličarjev in praskanja in duha po psih, in velika, globoka postelja je samo zame. Njena lastna slika jo je sočutno gledala. Kaj imam res ta našobljena usta in te nestrpne oči? Takšna sem bila pred šestimi, sedmimi leti? Sem mar še zdaj taka?

Oblekla je svojo hladno nočno haljo iz bele svile, sklenila roke nad glavo in se nagnila skozi okno. Veje so nihale pred nebom. Pod vrtom, tam v dolini, je hitela reka plimi naproti. Zamišljala si je svetlo vodo, penečo se od pomladanskega dežja, kako tišči proti slanemu valovju in kako se oboje meša in strinja v eno in razbija na obali. Odgrnila je zastore; svetloba se je razlila po prostoru; stopila je k postelji in postavila svečnik na mizo zraven nje.

Potem je, na pol že kimaje od spanca, opazovala like, ki jih je mesečina risala po tleh; rato se je spomnila, kakšen vonj je to še mimo dišave španskega bezga, bolj trpek in rezek vonj, nekaj, čemur ni mogla najti imena. Tudi zdaj jo je bodlo v nos, ko je položila glavo nazaj na blazino. Zdelo se ji je, da prihaja iz miznega predala; iztegnila je roko, ga odprla in pogledala vanj. Knjiga je bila v njem in lonec s tobakom. Tobak je bil tisto, kar je bila zaduhala. Privzdignila je pokrov, ležišče je bilo rjavo in močno in nedavno narezano. William